
Laura Bellini
Твоя половина підвіконня
Для однієї рослини. Для двох різних бажань

Твоя половина підвіконня

Для однієї рослини. Для двох різних бажань

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384902578

ALL-IN Rafał Płonkowski

ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Межа між нами 11
Розділ 2 - Умови співпраці 23
Розділ 3 - Там, де просочується світло 35
Розділ 4 - По той бік тиші 47
Розділ 5 - Право відмовити 61
Розділ 6 - Близькість, яку ми обираємо 73
Розділ 7 - Ціна відчинених дверей 86
Розділ 8 - Не лише те, що ти бачиш 97
Розділ 9 - Ризик, на який ми йдемо разом 108
Розділ 10 - Коли ми перестаємо вдавати 120
Розділ 11 - Місце для твоїх речей 133
Розділ 12 - Усе, про що ми промовчали 146
Розділ 13 - Те, чого я не віддам 157
Розділ 14 - Правда між двома людьми 169
Розділ 15 - Підпис під чужим життям 182
Розділ 16 - Відстань, яка нам потрібна 194
Розділ 17 - Те, що залишається, коли ти йдеш 204
Розділ 18 - Ціна другого шансу 216
Розділ 19 - Голос, який справді має значення 227
Розділ 20 - Твоя половина підвіконня 238

INTRO

Першим, що я побачила того ранку, була червона лінія, яка перекреслювала мій план оранжереї.

Вона проходила просто посередині широкого підвіконня під західними вікнами, саме там, де вже три роки росла найстаріша монстера в нашій колекції. Хтось провів її товстим фломастером на прозорій плівці, накладеній поверх мого проєкту. Поруч був напис: «Зона для реорганізації».

Я стояла нерухомо з горнятком кави в руці, намагаючись вирішити, що дратувало мене більше: нахабство такого втручання чи те, що лінію було проведено напрочуд упевненою рукою.

— Категорично ні, — сказала я порожній оранжереї.

У відповідь почулося капання води з несправного вентиля.

Була сьома п'ятнадцять. За високими шибками познанське небо мало колір мокрого бетону, а листопадовий холод просочувався крізь металеві віконні рами. Усередині пахло вологою землею, листям і старою деревиною. Цей запах я знала краще, ніж більшість парфумів. За останні чотири роки я навчилася за ним визначати, коли рослини поливали надто рясно, коли радіатори гріли занадто сильно і коли нарешті наближався дощ.

Мені було двадцять дев'ять років, я мала диплом ботаніка і власний план порятунку місця, яке формально навіть не могла назвати своїм.

План був конкретний. Шість тижнів на впорядкування колекції, ремонт системи поливу й підготовку громадської програми догляду за рослинами. Потім — вихідні відкритих дверей, збір пожертв і переговори з управителем будинку щодо продовження фінансування. Усе було розписано в графіку, із кошторисом та списком мешканців, готових допомагати.

Я не врахувала лише одного: чоловіка, який вирішить, що може пересувати мої рослини червоним фломастером.

Я зняла плівку з проєкту. Під нею мої позначки залишилися недоторканими. Ретельно нанесені місця розташування рослин, напрямки освітлення та ділянки, що потребували втручання, мали майже заспокійливий вигляд. Я склала чужий аркуш навпіл, потім передумала й розгорнула його на столі. Мені потрібно було дізнатися, хто залишив це послання.

— Якщо ви шукаєте автора цієї лінії, то він стоїть у вас за спиною.

Чоловічий голос пролунав з боку входу.

Я обернулася.

На чоловікові було темне пальто, розстебнуте поверх графітового светра, а під пахвою він тримав скручений рулон креслень. Високий, із коротким темно-каштановим волоссям і обличчям людини, яка прокинулася надто рано, але не збиралася нікому цим дорікати. На його черевиках блищали краплі дощу.

Спочатку він подивився на плівку в моїй руці, потім на монстеру.

— Бачу, ви знайшли мої зауваження.

— Їх важко не помітити. Вони займають половину мого проєкту.

— Це випадковість. Могли зайняти й більше.

Він не усміхнувся, проте в його голосі я почула щось підозріло схоже на веселощі.

— Хто ви такий?

— Марек Клос. Я проєктую теплиці й оранжереї. Мене попросили оцінити можливості модернізації цього об'єкта.

— Хто попросив?

— Управитель нерухомості. Наскільки я розумію, ви Зузанна Ольшевська.

— А наскільки я розумію, хтось мав мене попередити.

Він вислухав зауваження без заперечень. Поклав рулон на вільному краю столу, обережно оминувши розставлені мною горщики. Я помітила цей жест, хоча й не збиралася зараховувати йому жодних балів.

— Мав, — погодився він. — Мені повідомили, що людина, відповідальна за колекцію, сьогодні буде на місці. Я не знав, що ви прийдете так рано.

— Рослини не підлаштовуються під робочий графік адміністрації.

— Люди, які проєктують приміщення для рослин, теж не завжди.

Такої відповіді я не очікувала.

Марек зняв пальто й перекинув його через спинку стільця. Закотив рукави светра, оголивши передпліччя. Усе робив неквапливо, наче його зовсім не бентежило,

що я дивилася на нього з неприхованою неприязню. Ця невимушеність діяла мені на нерви більше, ніж мала б.

— Ви не можете прибрати цю монстеру, — сказала я.

— Я поки що нічого не прибираю.

— Ви написали «реорганізація».

— Тому що теперішнє розташування обмежує доступ до вікон та інженерних комунікацій. Якщо ми хочемо відремонтувати опалення, нам потрібен простір.

— Для цього вам не потрібне все підвіконня.

Він підійшов ближче. Зупинився по інший бік столу, достатньо далеко, щоб не порушувати мого особистого простору, але настільки близько, що я розгледіла дрібні сліди графіту на його пальцях.

— Покажете мені, скільки місця мені насправді потрібно?

У його запитанні не було зверхності. Радше виклик, від якого важко було відмовитися.

Я дістала з шухляди рулетку.

Наступні десять хвилин ми вимірювали відстані між радіаторами, віконними рамами й горщиками. Марек не намагався забрати в мене інструмент. Притримував стрічку там, де я просила, записував цифри й ставив запитання, на які я відповідала з дедалі меншим роздратуванням. Він помітив тріщину в нижній частині рами, якої раніше не бачила. А я показала йому сліди засолення під субстратом, які свідчили, що проблема з вологістю виникла задовго до останньої аварії.

Коли я посунула важкий горщик, щоб відкрити доступ до вентиля, він одразу опинився поруч.

— Допомогти?

— Притримайте, будь ласка, за основу. Не піднімайте за край.

Він зробив саме те, про що я попросила.

Наші долоні на мить опинилися по різні боки керамічного кашпо. Я раптом подумала, до абсурду недоречно, що в нього красиві руки. Не тому, що вони були доглянуті, а тому, що вправно виконували роботу. Йому не потрібно було пояснювати двічі.

— Ви маєте рацію, — сказав він за мить, випроставшись. — Усе підвіконня не потрібне. Вистачить приблизно половини.

— Моєї половини чи вашої?

Тепер він усміхнувся.

Ледь помітно, одним кутиком губ, але це цілковито змінило його обличчя. Раніше він здавався мені холодним. Тепер я побачила втому навколо очей і якусь несподівану м'якість.

— Гадаю, це й буде предметом переговорів.

Я відвела погляд, перш ніж він устиг помітити, що я усміхнулася у відповідь.

На столі завібрував його телефон. Екран засвітився на секунду. Я не збиралася читати чужі повідомлення, але встигла помітити частину сповіщення: «комерційний варіант — розрахунок доходів».

Марек перевернув телефон екраном донизу.

— Ви також працюєте над кошторисом? — запитала я.

— Над кількома варіантами майбутнього цього місця.

— Майбутнього за чиїм задумом?

Якусь мить він дивився на мене уважніше, ніби шукав відповідь, яка не прозвучала б як завчена фраза з презентації.

— За задумом людей, яким доведеться платити за його утримання.

— А тих, хто користується оранжереєю?

— Їх також.

Він промовив це спокійно, але не так швидко, як попередні відповіді.

За вікном проїхав трамвай. Вібрація передалася шибкам, і листок монстери злегка ворухнувся, хоча всередині не було протягу.

Я подумала про пані Гелену з третього поверху, яка приходила сюди щодня після смерті чоловіка. Про двох дітей із сусіднього будинку, які доглядали власний саджанець лимона. Про себе, яка вже кілька місяців відкладала пропозицію роботи в приватній лабораторії, щоб завершити проєкт, покликаний забезпечити всім вільний доступ до цього місця.

Марек розгорнув на столі новий аркуш.

— Я хотів би побачити ваш графік. Можливо, нам вдасться поєднати наші рішення.

Я подивилася на його креслення, потім на обличчя чоловіка, який за якихось п'ятнадцять хвилин устиг мене роздратувати, здивувати й зацікавити так, що це виходило далеко за межі професійної цікавості.

Я не хотіла віддавати йому контроль над оранжереєю. І так само не хотіла визнавати, що його присутність змінила атмосферу приміщення, яке досі здавалося мені цілком передбачуваним.

Я простягнула йому свій план, але залишила долоню на краю аркуша.

— За однієї умови. Ви нічого тут нікому не пообіцяєте, не обговоривши цього зі мною та мешканцями.

Марек подивився на мою руку, потім просто мені у вічі.

— А ви вислухаєте пропозицію, перш ніж вирішите, що вона становить загрозу?

Я відповіла не відразу.

Крізь вологу шибку пробилася вузька смуга блідого світла. Вона впала на підвіконня, розділивши його майже рівно навпіл.

Я дивилася на Марека, усвідомлюючи, що значно більше за його плани мене непокоїло дещо зовсім інше: як легко я починала хотіти, щоб він залишився.

Чи зможу я захистити все, що було для мене важливим, якщо чоловік, який стояв по інший бік столу, стане тим, кого я не захочу втратити?

Розділ 1 - Межа між нами

О десятій ранку оранжерея перестала бути спокійним місцем, повним рослин, і перетворилася на залу засідань, де кожен мав власне визначення катастрофи.

Пані Гелена принесла термос із чаєм і три коробки пісочного печива. Пан Роман, електрик на пенсії з другого під'їзду, з'явився з нотатником, у якому роками записував усі несправності будинку. Дві молоді матері прийшли з дітьми, бо не мали з ким їх залишити. Біля входу з'явилися також мешканці, яких раніше я бачила лише під час щорічного пересаджування рослин.

Загалом сімнадцять осіб.

Кожен із них прийшов з однієї причини: ми отримали повідомлення, що майбутнє оранжереї залежатиме від технічної оцінки та представлення реального способу фінансування її утримання.

Я ще не сказала їм, що чоловік, відповідальний за частину цієї оцінки, саме стояв біля західного вікна, розглядаючи конструкцію даху.

Марек Клос мав такий вигляд, ніби зовсім не чув наростаючого гамору. На ньому був той самий графітовий светр, але замість пальта він приніс робочу куртку, яку перекинув через спинку стільця. В одній руці тримав планшет, у другій — олівець. Час від часу підводив голову, перевіряючи з'єднання сталевих профілів.

Я замислилася, чи він справді настільки спокійний, чи просто навчився бездоганно приховувати напруження.

— Зузю, хто це? — запитала пані Гелена, підходячи до мене з горнятком чаю.

— Проєктувальник. Готує оцінку модернізації.

— Ага. — Вона уважно подивилася на нього. — Вродливий.

— Це не має значення.

— Для опалення, мабуть, ні.

Я не встигла відповісти, бо Марек повернувся до нас.

— Доброго дня всім. Марек Клос. Дякую, що знайшли час.

Його голос без зусиль перекрив розмови. Він не говорив надмірно голосно й не намагався надати зустрічі офіційного тону. Люди поступово замовкали, а я відчула легке роздратування через те, наскільки природно йому вдалося опанувати увагу групи.

— Перш ніж ми почнемо, — сказала я, ставши біля столу, — хочу прояснити одну річ. Ця зустріч не означає, що ми погодилися на будь-які зміни у способі користування оранжереєю.

Марек поглянув на мене.

— Саме так.

— Ані на пересування рослин без погодження.

— Також.

— Ані на обмеження доступу для мешканців.

На коротку мить він замовк.

— Це залежатиме від обраного рішення.

У приміщенні пролунали перші невдоволені вигуки.

Я відчула, як мої пальці стиснули край столу.

— Саме тому я хочу, щоб ми від самого початку чітко визначили, за що боремося, — сказала я. — Оранжерею створили як спільний простір. А не як декорацію, на яку можна дивитися крізь скло.

Пан Роман підняв руку.

— А може, хтось нарешті скаже, скільки коштує ремонт цього клятого опалення?

Марек відклав планшет.

— Остаточної суми в мене ще немає. Натомість я знаю, що проблема стосується не одного радіатора. Є негерметичні ділянки, нерівномірний розподіл тепла й зволоження в кількох місцях конструкції. Якщо ми відремонтуємо лише те, що видно, через рік можемо повернутися до початкової точки.

— Тобто оранжерею доведеться закрити? — запитала одна з матерів.

— Я цього не казав.

— Але ви розглядаєте такий варіант?

— Я розглядаю всі рішення, які дозволять безпечно утримувати будівлю.

Мені не сподобалася ця відповідь. Вона була предметною, обережною і практично незаперечною. Водночас оминала питання, яке залишалося для мене найважливішим.

— А якщо технічне рішення суперечитиме потребам мешканців?

Марек сперся долонями на стіл.

— Тоді доведеться вирішити, які потреби можна узгодити між собою.

— Не все є питанням компромісу.

— Знаю.

Він промовив це так спокійно, що мені раптом захотілося запитати, звідки він, власне, знає. Натомість я розгорнула власний графік.

Наступні пів години я представляла план дій. Розповідала про інвентаризацію колекції, ботанічні майстер-класи, систему чергувань і збір коштів на найтерміновіші ремонти. Показала фотографії рослин, які не можна було переносити без ризику пошкодження, а також перелік витрат на матеріали, необхідні для відновлення системи поливу.

Я знала кожну цифру. Кожне прізвище волонтера. Кожну дату.

Я готувала цей проєкт місяцями, часто ночами, між роботою в лабораторії та відвідинами оранжереї. І не збиралася дозволяти, щоб до нього поставилися як до милого захоплення жінки, яка надто прив'язалася до квіткових горщиків.

— Це чудово розроблена програма, — сказав Марек, коли я закінчила.

Я не очікувала похвали. І ще менше очікувала, що вона пролунає щиро.

— Дякую.

— Але вона не відповідає на питання постійного фінансування.

Я стиснула губи.

— Збір коштів і пожертви...

— Можуть допомогти розпочати ремонт. Але не забезпечать передбачуваних надходжень на наступні роки.

— Звідки така впевненість?

— Із витрат на подібні об'єкти. Можу їх показати.

— Будь ласка.

Марек посунув планшет у мій бік. На екрані була таблиця споживання енергії, обслуговування інженерних систем і прогнозованих ремонтів. Не всі цифри були остаточними, але навіть приблизних розрахунків вистачило, щоб я відчула неприємний тягар у животі.

Досі я зосереджувалася на тому, як урятувати оранжерею від закриття. І недостатньо думала про те, що станеться через два роки.

— Це не означає, що мій план нічого не вартий, — сказала я тихіше.

— Я ніколи цього не стверджував.

— Але ти вважаєш його лише половиною рішення.

— Тому що це і є половина.

Я підвела очі.

Марек дивився на мене без тріумфу. Він не намагався скористатися моєю миттєвою невпевненістю, щоб переконати інших у власному баченні.

— Ви розумієте, чому це місце потрібне людям, — сказав він. — Я розумію, що потрібно будівлі. Якщо ми вдаватимемо, ніби одне може існувати без другого, ми обоє програємо.

Це було перше речення, яке по-справжньому мене зачепило.

Не тому, що я повністю погоджувалася з ним. Радше тому, що він використав множину.

Обоє.

Я ще не знала, чи можу йому довіряти, але на коротку мить відчула, що він перестав стояти по інший бік столу.

Зустріч завершилася перед полуднем, коли пані Гелена рішуче заявила, що подальші дискусії без чаю та чогось теплого на обід є замахом на здоров'я всіх присутніх.

Мешканці розходилися повільно, залишаючи після себе порожні горнятка, крихти й аркуш із додатковими пропозиціями. Переважали розумні ідеї, хоча хтось запропонував також розводити екзотичних метеликів, а пан Роман зголосився самостійно відремонтувати всі інженерні системи за умови, що ніхто не заважатиме.

Я збирала посуд, коли Марек підійшов до мене з двома стільцями.

— Куди їх поставити?

Я показала на місце біля входу.

— За шафкою з інструментами.

Він відніс їх і повернувся.

— Ви на мене сердитеся.

— Ні.

— Цікаво, бо виглядаєте так, ніби обмірковуєте, як викинути мене через вікно.

— Я б не викинула вас через вікно. Ви пошкодили б конструкцію.

Він тихо засміявся.

Цього разу це була не ледь помітна усмішка. Сміх змінив його обличчя так, що мені стало небезпечно приємно дивитися на нього. На секунду я побачила в ньому зовсім іншу людину, не того чоловіка з кошторисом і червоним фломастером.

— Ціную турботу про будівлю, — сказав він.

— Не звикайте.

Він узяв зі столу останнє горнятко й відніс його до невеликого підсобного приміщення.

Я спостерігала, як він відкручує воду й миє посуд, хоча ніхто його про це не просив. Він не робив із цього вистави. Просто помітив те, що потрібно було зробити.

Я не хотіла, щоб мені це подобалося.

— Маю пропозицію, — озвався він, витираючи руки паперовим рушником.

— Ще одну лінію через мою колекцію?

— Цього разу без фломастера.

Він дістав із кишені складений аркуш.

— Мені потрібен доступ до технічної документації та можливість провести вимірювання в трьох зонах. Вам потрібні достовірні дані для розмови з управителем. Ми можемо підготувати спільну діагностику.

— На яких умовах?

— Ви відповідаєте за рослини, їхню безпеку та спосіб використання простору. Я — за оцінку конструкції й інженерних систем.

— А рішення?

— Жодних односторонніх змін.

— Це надто загально.

На мить він здався роздратованим. Проте швидко опанував вираз обличчя.

— Чого ви очікуєте?

Я відклала ганчірку.

— Що одного дня я не прокинуся від повідомлення, що половину оранжереї збираються здати в оренду компанії, яка організовує приватні вечірки. Що жодна рослина не зникне без мого відома. Що мешканці дізнаються про реальні варіанти до того, як управитель вибере найзручніший із фінансового погляду.

Марек посерйознішав.

— Я не можу обіцяти, що управитель обере ваше рішення.

— Я про це й не прошу.

— Натомість можу пообіцяти, що мої технічні висновки будуть відкриті для вас і представників мешканців. І я не подаватиму ваш проєкт як щось неістотне.

Я вдивлялася в нього, шукаючи в цій заяві якесь приховане застереження.

— А ваш проєкт?

— Я його ще не закінчив.

— Тоді я хочу побачити вихідні припущення, перш ніж вони перетворяться на готову рекомендацію.

Він відповів не відразу.

Я підійшла ближче, спершись долонею на стільницю. Нас розділяло, мабуть, пів метра. Я помітила темніший відтінок щетини вздовж його щелепи й невеликий шрам над лівою бровою.

— Пане Мареку, я справді не борюся за власну гордість. Якщо виявиться, що мого рішення недостатньо, я його виправлю. Але не погоджуся, щоб мешканців розглядали як перешкоду для реалізації інвестиції.

— Я вам вірю.

Ці два слова мене здивували.

— Просто так?

— Ні. Після того, як ви захищали свою програму, а потім почали ставити запитання про витрати. Людина, якій важливо лише настояти на своєму, не робить другого.

Мені стало дивно тепло.

Не тому, що він сказав щось особливо романтичне. Навпаки. Він помітив у мені рису, яку я цінувала найбільше і про яку люди часто забували, бачачи мою прив'язаність до оранжереї.

— А ви? — запитала я. — Що важливо для вас?

— Щоб через п'ять років ця будівля все ще стояла й не потребувала чергового порятунку.

— І це все?

Усмішка зникла з його обличчя.

— Це вже достатньо складно.

У цій відповіді було щось особисте. Проте я не намагалася витягти з нього більше. Я знала його недостатньо добре, щоб мати на це право.

Після його відходу я залишилася ще на годину. Мала перевірити вологість субстрату в тропічній частині й доповнити записи щодо поливу. Зазвичай ця робота мене

заспокоювала, але цього разу я раз у раз поверталася думками до нашої розмови.

Я не любила, коли хтось ставив під сумнів мою підготовку. Ще менше любила, коли робив це компетентно.

Марек не пропонував легкого рішення. Він показав мені проблему, яку я не могла ігнорувати, і водночас не знецінив того, що я вже зробила.

Це було до дратівливого привабливо.

Телефон завібрував у кишені.

Повідомлення від Кароліни, моєї подруги, прийшло разом із фотографією горнятка кави.

«Як війна за джунглі? Проєктувальник вижив?»

Я усміхнулася й відповіла:

«На жаль. Він розсудливий, а це значно ускладнює справу».

Відповідь з'явилася майже одразу.

«Розсудливий і вродливий? Обережно, це підозріле поєднання».

Я сховала телефон, перш ніж устигла зізнатися самій собі, що Кароліна мала рацію принаймні в одному.

Біля західного підвіконня я зупинилася перед монстерою. Її найбільший листок простягався за межу, яку раніше позначив Марек. У світлі пізнього пополудня він здавався майже прозорим, а на його кінчиках збиралися дрібні краплі води.

Я обережно торкнулася прохолодної поверхні.

— Я не дозволю тебе звідси вигнати, — сказала я.

— Гарний початок розмов із рослинами. З людьми складніше.

Я різко обернулася.

Марек стояв біля входу.

— Ви мене переслідуєте?

— Забув зарядний пристрій. — Він показав на столик біля дверей. — Але якщо ви віддаєте перевагу драматичнішій версії, можу сказати, що повернувся перевірити, чи добре почувається монстера.

— Вона принаймні не малює на чужих планах.

Він підійшов до столика, забрав зарядний пристрій і якусь мить дивився на мене з веселим виразом.

— Знаєте, що найскладніше в проєктуванні теплиць?

— Переконати ботанікинь, що ви знаєтеся на своїй роботі?

— Це я лише починаю відкривати. Річ у тому, що люди очікують від будівлі стабільності, а рослини потребують постійних змін. Треба спроєктувати щось довговічне для того, що невпинно росте.

Я не відповіла.

Подивилася на монстеру, потім на нього.

У цих словах було більше, ніж технічне спостереження. Можливо, саме тому я запам'ятала їх так точно.

— У такому разі, — сказала я, — ви повинні знати, що рослини неможливо переконати рости відповідно до проєкту.

— Знаю. Тому волію проєктувати простір, який уміє їм поступатися.

Якусь мить ми стояли одне навпроти одного мовчки.

Раптом ця тиша перестала здаватися незручною.

Марек першим відвів погляд.

— До завтра, пані Зузанно.

— До завтра, пане Мареку.

Коли за ним зачинилися двері, я усвідомила, що вперше за багато місяців справді чекала наступного робочого дня.

І це не мало нічого спільного з рослинами.

Розділ 2 - Умови співпраці

Наступного ранку я знайшла в електронній пошті повідомлення від Марека.

Тема була такою: «Оранжерея — пропозиція умов співпраці».

Я відкрила його ще до того, як устигла приготувати сніданок.

У вкладенні був двосторінковий документ із переліком робіт, порядком обміну інформацією та графіком перших вимірювань. Марек врахував усі мої застереження з попереднього дня. Також окремо зазначив, що технічна оцінка не означає згоди на зміну правил користування простором.

Я прочитала документ двічі.

Наприкінці знайшла приписку:

«Пропоную сьогодні о вісімнадцятій обговорити деталі поза оранжереєю. Без глядачів, печива й суперечок про підвіконня. М. К.»

Я не змогла стримати усмішку.

Відповіла, що погоджуюся на розмову за умови, що він принесе всі доступні дані щодо витрат на опалення.

Відповідь надійшла за кілька хвилин.

«Принесу. Чи є кава прийнятною формою ведення переговорів?»

«Залежить від якості кави».

«Тоді обиратиму місце обережно».

Я відклала телефон і подивилася на своє відображення в кухонному вікні.

На мені була стара бавовняна футболка, волосся недбало зібране на маківці, а вираз обличчя — як у жінки, яка щойно погодилася на щось цікавіше за звичайну робочу зустріч.

Я ще не знала, тішило мене це чи непокоїло.

Перед полуднем зателефонував управитель будинку, пан Віктор Май.

Він належав до людей, які могли говорити десять хвилин, так і не давши жодної однозначної відповіді.

— Пані Зузанно, мені повідомили, що вчорашня зустріч пройшла конструктивно.

— Залежить від того, що ми розуміємо під словом «конструктивно».

— Найважливіше, що мешканці розуміють необхідність змін.

— Вони розуміють необхідність ремонту. Це не те саме.

На іншому кінці запала тиша.

— Прошу пам'ятати, що нинішній спосіб утримання оранжереї є дорогим.

— Саме тому ми готуємо альтернативи.

— Пан Клос має великий досвід. Сподіваюся, ви співпрацюватимете з ним без зайвих труднощів.

Мені не сподобалося це формулювання.

— Якщо під труднощами ви маєте на увазі запитання про майбутнє спільного простору, то боюся, що нічого не можу обіцяти.

Я завершила розмову ввічливо, але рішуче.

Кілька хвилин сиділа за столом, дивлячись на екран комп'ютера. Пригадала слова Марека про фінансування і його коротке вагання, коли я запитала про доступ мешканців.

Я не хотіла бути несправедливою. Проте знала, що його професійні зобов'язання не обов'язково збігалися з моїми.

Телефон знову завібрував.

«Знайшов кав'ярню на вулиці Свєнти Марцін. Кажуть, у них добра кава й достатньо великі столики для документів. Вісімнадцята ще актуальна?»

Я відповіла:

«Так. Але документи мають пріоритет».

«Розумію. Постараюся не ображатися».

Я голосно розсміялася.

У порожній квартирі це прозвучало несподівано.

До кав'ярні я прийшла за п'ять хвилин до призначеного часу.

Не тому, що особливо переймалася пунктуальністю. Просто не хотіла, щоб Марек мав нагоду побачити, як я біжу через вулицю, поправляючи шарф і проклинаючи невдало вибране взуття.

Заклад був невеликий, із дерев'яними столиками, теплим освітленням і запахом свіжозмеленої кави. За вікном проходили люди з парасольками, а мокра бруківка відбивала світло автомобілів.

Марек уже сидів за столиком біля стіни.

Коли побачив мене, підвівся.

Цей маленький жест видався мені несподівано зворушливим.

— Пані Зузанно.

— Пане Мареку.

Він подивився на мене з явною веселістю.

— Якщо ми збираємося працювати разом наступні кілька тижнів, може, перейдемо на «ти»?

— За умови, що ти не сприймеш це як дозвіл пересувати мої рослини.

— Приймаю умову.

Я сіла навпроти нього.

Лише тепер помітила, що замість робочого светра на ньому була темна сорочка. Рукави він закотив до ліктів, а на лівому зап'ясті носив простий годинник. Він виглядав елегантніше, ніж в оранжереї, але не справляв враження людини, яка спеціально готувалася до зустрічі.

Я ж витратила двадцять хвилин на роздуми, чи не буде темно-синя сукня надто офіційною.

Ця нерівність зусиль здалася мені несправедливою.

— Що замовлятимеш? — запитав він.

— Капучино.

— Хороше?

— Зараз дізнаємося.

Він усміхнувся й підійшов до барної стійки.

Якусь мить я спостерігала за ним зі свого місця. Він розмовляв із баристкою невимушено, без поспіху. Коли літній чоловік за сусіднім столиком упустив рукавичку, Марек підняв її раніше, ніж хтось інший устиг зреагувати.